

A MOKKA közgyűléséről

A MOKKA Egyesület 2003. április 23-án tartott közgyűlésén megvitatta az egyesület 2002. évi tevékenységéről szóló közhasznúsági jelentést. Ezt az alábbiakban közöljük.

Bakonyi Géza projektvezető beszámolt a MOKKA indítása óta szerzett tapasztalatokról, és tájékoztatást adott a MOKKA-adatbázis fokozatos feltöltésének helyzetéről, menetéről.

A MOKKA tagkönyvtárai a közgyűlés előtt néhány nappal, illetve egy részük a közgyűlésen, kézhez kapta Bakonyi Géza és Koltay Klára „Egységes országos lelőhely adatbázis kialakítása a MOKKA központi adatbázisára alapozva” c. megvalósíthatósági tanulmányát, amelyet a NKÖM Könyvtári Osztálya felkérésére készítettek. A tanulmány azt tárgyalja, hogyan lehetne a MOKKA központi adatbázisát (ez az egyetlen, amelynek országos közös katalógusként való működését finanszírozza a NKÖM és a projektet támogató más minisztériumok, intézmények) oly módon átalakítani, hogy az alkalmas legyen az 54 Országos Dokumentum-ellátási Rendszerhez tartozó könyvtárban található példányok lelőhelyadatainak tárolására. E cél megvalósítása esetén a könyvtárak felhasználói könnyen megtalálhainák az őket érdeklő dokumentumok lelőhelyét, és a könyvtárak könyvtárközi kölcsönző szolgáltatása is jelentősen könnyebbé és hatékonyabbá válhatna. A tanulmány szerzői a végleges változatot a MOKKA-tagkönyvtáraktól beérkező vélemények, javaslatok felhasználásával készítik el. (P. G.)

Közhasznúsági jelentés a Magyar Országos Közös Katalógus Egyesület 2002. évi tevékenységéről

Székhely: 2002. június 17-éig:
1011 Budapest I., Gyorskocsi u. 5-7.,

majd 2002. június 18-ától:
Országos Széchényi Könyvtár, 1827 Budapest, Budavári Palota F
épület

Adószám: 18159264-1-42

Közhasznúsági besorolási fokozat: közhasznú szervezet

Nyilvántartásba vételi végzés száma, kelte: 11. Pk. 60329/97/3., 1997. jún. 25.

TARTALOM

A) Számviteli beszámoló

Az „Egyszeres könyvvitelt vezető egyéb szervezetek közhasznú egyszerűsített beszámolójának mérlege 2002. év” a közzétett beszámolóban nem szerepel. Megtekinthető a Magyar Országos Közös Katalógus Egyesület (MOKKA Egyesület) irattárában [KV2003/42 (III. 21). sz. irat].

B) Költségvetési támogatás felhasználása

A MOKKA Egyesület 2002-ben költségvetési támogatást nem kapott.

2001-ben az alábbi támogatásokat kapta a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumától:

– rendkívüli támogatás ODR keretből:	5 000 000
– Telematikai Pályázat keretében:	11 000 000
Összesen:	16 000 000

2001-ben a MOKKA Egyesület a fenti költségvetési támogatásokból semmit nem használt fel. A 2002. évi felhasználások az alábbiak:

– adatbázis létesítése:	3 400 000
– szoftverhasználati díj:	12 265 500
– visszafizetés a NKÖM-nek (pályázati pénzből nem fedezhető költségek miatt):	309 464
Összesen:	15 974 964

C) A vagyon felhasználásával kapcsolatos kimutatás

2002. I. 1-jei nyitó:

Bank:	18 508 232
Diszkont kincstárjegy:	4 687 800
Kötelezettség:	– 309 606
Nyitó összesen:	22 886 426

Bevételek:

Értékpapírok kamata:	309 075
ABN AMRO bankszámla kamata:	233 840
NKÖM pályázatból vissza:	–309 464
Egyéb bevétel:	9 281
Bevételek összesen:	242 732

Kiadások:

Béreköltség (megbízási díj):	600 000
Munkabérek közterhei:	448 000
Anyagjellegű szolgáltatások	
– Kurátor Kft. Könyvelési díj:	233 000
– Titkári feladatok (Cédrus Bt.):	295 000
– Projektszervezés:	341 660
– Telefonhasználat:	77 988
– Bankköltség:	78 238
– Egyéb anyag jellegű szolgáltatás:	2 137
Anyag jellegű szolgáltatások összesen	1 028 023
Adatbázis	3 400 000
Szoftverhasználati díj	12 265 500

Kiadások összesen**17 741 523****Követelések:****0****Kötelezettségek :****0****2002. XII. 31-ei záró adatok:**

Nyitó:	22 886 426
Bevételek:	242 732
Kiadások:	-17 741 523
Követelések:	0
Kötelezettségek:	0

Záró összesen:**5 387 635****2002. XII. 31-ei záró pénzállomány:**

Bank:	5 387 635
Összesen:	5 387 635

D) A cél szerinti juttatások kimutatása

A MOKKA Egyesület 2002. június 29-én vette át a számítógépes rendszert és szoftvert a szállítótól. Ez a tény, valamint a tartalmi beszámolóban leírt feladatok elvégzésének szükségessége miatt a MOKKA projekt üzemszerű működése 2002-ben nem indult meg, így a MOKKA Egyesület az alapszabályában megfogalmazott közhasznú tevékenységet nem végzett a beszámolási időszakban.

E) A központi költségvetési szervtől, az elkülönített állami pénzalaptól, a helyi önkormányzattól, a kisebbségi települési önkormányzattól, a települési önkormányzatok társulásától, az egészségbiztosítási önkormányzattól és mindezek szerveitől kapott támogatás mértéke

A MOKKA Egyesület 2002-ben nem kapott támogatást a központi költségvetési szervtől, az elkülönített állami pénzalaptól, a helyi önkormányzattól, a kisebbségi települési önkormányzattól, a települési önkormányzatok társulásától, az egészségbiztosítási önkormányzattól és mindezek szerveitől.

F) A közhasznú szervezet vezető tisztségviselőinek nyújtott juttatások értéke, illetve összege

A MOKKA Egyesület 2002-ben sem pénzbeli, sem természetbeni juttatást nem adott választott vezető tisztségviselőinek.

G) A közhasznú tevékenységről szóló rövid tartalmi beszámoló

A MOKKA projekt 2002. január 1-jével az Országos Széchényi Könyvtárba került. Az ezzel kapcsolatos változásokat (székhely, alapszabály) a Fővárosi Bíróság 2002. augusztus 7-ei keltű végzésében (16.Pk.63269/1990/19) – 2002. június 18-ai hatállyal – bejegyezte. A MOKKA Egyesület és az OSZK szerződésben állapodott meg abban, hogy az OSZK vállalja, illetve végzi a MOKKA-projekt üzemeltetését, fejlesztését. A fenti időponttal változás történt a MOKKA projekt-vezetőjének személyében is. 2002-ben a következő feladatokat végeztük el:

1. Általánosságban:
  - A tagkönyvtárak igazgatóival, informatikusaival és katalogizálóival egyeztetjük az eddig történeteket, a várható tennivalókat.
  - Minden nagyobb munkafázis után újra építettük a központi adatbázist és a „log” fájlok alapján megbeszéljük a további teendőket, a tanulságokat eljuttatuk a tagkönyvtárakhoz is.
  - Elősegítettük az OSZK és a NIIF közötti szerződés létrejöttét, amelynek alapján a NIIF vállalta a MOKKA adatbázisainak működtetését a NIIF egyik szerverén, illetve az üzemeltetési költségek fedezését.
  - Elkészítettük a MOKKA Egyesület, az üzemeltető OSZK és a T-Systems Dataware Kft. közötti háromoldalú megállapodást, amely a további üzemeltetés és fejlesztés kereteit biztosította.
  - Elkészítettük a MOKKA Egyesület és az üzemeltetést, fejlesztést végző OSZK közötti kétoldalú szerződést, amelynek alapján a tényleges munka folyik.
  - Elkészítettük a MOKKA központi adatbázis még szükséges átalakításának a fejlesztési tervét.
2. A MOKKA központi adatbázisát szabályozó algoritmusokat tartalmazó dokumentumok kidolgozása
  - Elkészítettük a MOKKA besorolási rekordjainak létrehozásához szükséges dokumentumokat. Ezek a dokumentumok tartalmazzák:
    - a besorolási rekordok működési modelljét,
    - a besorolási MOKKA-rekordok létrehozásának, illetve a tagkönyvtárak besorolási rekordjai feltöltésének követelményeit,

- a besorolási rekordok szintaktikai ellenőrzését és duplum-ellenőrzését,
  - a besorolási rekordokból képzendő indexek meghatározását,
  - a besorolási rekordok karbantartásának modelljét.
- Szabályoztuk a rekordok, illetve az állományadatok törlésének módját a MOKKÁ-ban.
  - Javítottuk a szintaktikai ellenőrzést leíró dokumentumokat a tagkönyvtárak katalogizálási szabályzatainak és szokásainak elemzése tükrében, és ennek alapján véglegesen szabályoztuk a központi adatbázis feltöltésekor alkalmazott algoritmust.
  - Javítottuk a duplum-ellenőrzést leíró dokumentumokat a tagkönyvtárak katalogizálási szabályzatainak és szokásainak illetve exportálási lehetőségeiknek elemzése tükrében (különös tekintettel a többkötetes dokumentumokra, amelyeket a tagkönyvtárakban hatféle módon dolgoznak fel), és ennek alapján véglegesen szabályoztuk a központi adatbázis létrehozásakor és folyamatos feltöltésekor alkalmazott algoritmust.
  - Tagkönyvtáranként és rendszerenként egyeztetjük a rekordok fel- és le-töltésének lehetőségeit és módját.
  - Tagkönyvtáranként és rendszerenként specifikáltuk a rekordok feltöltése során alkalmazott eljárásokat.

3. A MOKKA induló adatbázisának tesztelése

Mindezek a változtatások szükségessé tették a központi adatbázis többszöri inicializálását: a tényleges problémák csak e tesztadatbázisok felépítése során derülhettek ki. Az első tesztadatbázis, amely már tartalmazta a szintaktikai ellenőrzés és a MARC konverzió javított algoritmusait, áprilisra készült el. A második tesztadatbázis, amely tartalmazta az előző tesztadatbázis elemzése után javított algoritmusokat illetve a tagkönyvtárak által exportált rekordok sajátosságait figyelembe vevő specifikációkat (karakter konverzió, MARC konverzió, szintaktikai és MARC ellenőrzés), augusztus elejére készült el. Ezt a verziót mutattuk be az MKE Vándorgyűlésen és egyben ezt tettük kísérleti jelleggel elérhetővé. Az év során még kétszer kellett újraépíteni a központi adatbázist, mert újabb hiányosságokra derült fény. Ezek oka elsősorban az egyes könyvtárak rekordjainak nem megfelelő formátumú exportálása, a többkötetes rekordok duplumellenőrzésének hiányos, illetve téves meghatározása volt.

A tesztadatbázisok elemzése az alábbi szempontok alapján történt (ezt egyrészt a MOKKA munkatársai, másrészt egyes könyvtárak szakemberei végezték):

- a betöltési rangsor figyelembe vétele,
- a betöltendő, be nem töltendő rekordok, illetve adatok, továbbá a MOKKA-rekordokhoz hozzáírandó adatok köre,
- a szintaktikai és a duplumellenőrzés,
- a tagkönyvtárak rekordjainak azonosítására, a lelőhelyadatok bejegyzése,
- a többkötetes dokumentumok kezelése és
- a sorozatok kezelése,
- az adat- illetve a rekordveszteség.

A konverzió két fő területét is vizsgáltuk: a karakterkonverziót és formátumkonverziót. A formátumkonverzió MOKKA követelményeit összehangoltuk a Corvina rendszert alkalmazó könyvtárak formátumkonverziós követelményeivel. A konverziók vizsgálata a letöltés folyamatára is kiterjedt. A keresés tesztelése a kulcsszavas és a böngésző keresés működésére, az elsődleges és korlátozó indexek tartalmának vizsgálatára terjedt ki.

Vizsgáltuk a találatok megjelenítésének formátumait.

Ellenőriztük a WebPac felület képernyőinek tartalmát és működését. A sűgők szövegét egyes esetekben módosítottuk, illetve kiegészítettük, újabb sűgőket is készítettünk.

A beszámolási időszakban folyamatosan teszteltük a MOKKA tesztadatbázisainak bibliográfiai rekordjait. A tesztelés eredményeit minden alkalommal írásba foglaltuk, ezeket átadtuk a szállítónak, és rendszeres konzultációkat folytattunk vele. A szükséges javításokat elvégeztük a MOKKA szabályozási dokumentumain és algoritmusain. A szállító által végzett programmódosítások után a tesztadatbázisokat ismételten ellenőriztük. Az adatbázis működésének tesztelését tesztrekordok kidolgozásával is megkönnyítettük.

2003. I. negyedévében biztosított a MOKKA üzemszerű működésének indulása.

Budapest, 2003. április hó

Horváth Ádám
a MOKKA Egyesület
elnöke